

Sygn. akt III AUa 460/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: starszy sekretarz sądowy Agata Kutniowska	

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2021 r. w Lublinie

sprawy W. C.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego (...)

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji wnioskodawcy W. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 28 kwietnia 2021 r. sygn. akt VIII U 2879/20

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym oraz poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego (...) z dnia 26 maja 2017 roku w ten sposób, że ustala wysokość emerytury policyjnej W. C. na dzień (...) na kwotę 3 237,95 (trzy tysiące dwieście trzydzieści siedem 95/100) złotych;

II. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt III AUa 460/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2021 r Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie W. C. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego(...) z dnia 26 maja 2017 r .dotyczącej wysokości emerytury policyjnej. Nie obciążył wnioskodawcy kosztami procesu.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Decyzją z dnia 26 maja 2017 roku Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego (...) ponownie ustalił wysokość policyjnej emerytury dla W. C. od dnia (...) w oparciu o art. 15 c zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej,

Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 roku, poz. 723 tekst jednolity ze zmianami – dalej ustawa zaopatrzeniowa).

W. C., urodzony dnia (...), po odbyciu zasadniczej służby wojskowej w dniu(...) rozpoczął służbę w Milicji Obywatelskiej, przy czym od dnia(...) został skierowany do Wojewódzkiego Urzędu (...) Wydziału (...), gdzie pracował do (...), po czym powrócił do służby w Milicji Obywatelskiej.

Jeszcze przed objęciem służby w Wydziale (...), wnioskodawca brał czynny udział w zapewnianiu ładu i porządku w związku ze stanem wojennym, po jego wprowadzeniu, w związku z potrzebą unieszkodliwiania zagrażających ówczesnemu państwu komórek opozycyjnych, w tym uczestniczył w „likwidowaniu” tego typu zagrożeń w konkretnych siedzibach organizacji opozycyjnych (wymienione adresy komórek opozycyjnych w W. we wniosku o nadanie stopnia). Za swoje zaangażowanie i wkład w konsekwentne przywracanie porządku w ramach stanu wojennego i po nim, wnioskodawca był nagrodzony premią przez (...) (opinia służbowa za okres od (...) r. do 10 sierpnia 1982 r. w ramach służby w Brygadzie Manewrowej (...) w W., wniosek o nadanie stopnia w MO i opinia bezpośredniego przełożonego).

W Wydziale (...) (...) powód zajmował się czynnościami przypisanymi wówczas do tego Wydziału, w tym czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi, w tym związanymi z potrzebą pozyskiwania źródeł informacyjnych wśród obywateli, którzy zamierzali wyjechać za granicę i w tym celu składali wnioski paszportowe oraz prowadzeniem rozmów z osobowymi źródłami informacyjnymi. Wnioskodawca sporządzał notatki z rozmów z tymi osobami, oceniając też sposób zagrożenia dla państwa ludowego w związku z możliwością przekroczenia granicy przez te osoby.

Wnioskodawca, na skutek niesprawdzenia się w wykonywaniu powyższych czynności, w związku z problemami natury komunikacyjnej, nie został uznany za posiadającego kompetencje do tego rodzaju działań i dlatego został złożony w odniesieniu do niego wniosek o przydzielenie go do innej komórki (całościowa opinia Naczelnika Wydziału za okres pracy od (...) do 31 marca 1983 r.).

Po służbie w Wydziale (...) wnioskodawca został skierowany do kolejowej MO w M., a następnie po 1990 r. do komisariatu Policji w T., gdzie pracował do 2009 r. (protokół przebiegu służby k. 5 akt organu rentowego)

Decyzją z dnia 29 maja 2009 r. ustalono wnioskodawcy prawo do emerytury policyjnej od dnia 19 maja 2009 roku, to jest od dnia następnego po zwolnieniu ze służby. Organ rentowy ustalił wnioskodawcy wysokość emerytury, przyjmując 75 % podstawy wymiaru (decyzja k. 12 akt organu rentowego).

Instytut Pamięci Narodowej sporządził dla organu rentowego w dniu 19 kwietnia 2017 roku informację o przebiegu służby wnioskodawcy wskazując, że w okresie od dnia (...) do (...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zaświadczenie IPN k. 41 akt organu rentowego).

Z uwagi na treść tej informacji została wydana zaskarżona decyzja, bowiem IPN zakwalifikował okres podany w informacji jako zawierający się w art. 13 b ust. 1 pkt 5 lit. B tiret 7 ustawy zaopatrzeniowej (k. 123).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów oraz – częściowo - zeznań wnioskodawcy (k.128-129). Dowody z dokumentów zgromadzonych w sprawie w zakresie, w jakim posłużyły do ustalenia stanu faktycznego Sąd uznał za w pełni wiarygodne, gdyż nie budziły one żadnych wątpliwości i nie były przez strony kwestionowane. Obraz służby wnioskodawcy pochodzi przede wszystkim z akt służby złożonych przez IPN, znajdujących się tam notatek, rozkazów, ocen okresowych i opinii o wnioskodawcy.

W ocenie Sądu I instancji zeznania wnioskodawcy częściowo zasługiwały na wiarę, jednak w zakresie, w którym wnioskodawca przeczył o podejmowaniu czynności o charakterze inwigilacyjnym, służącym państwu totalitarnemu, należy stwierdzić, że zeznania są niewiarygodne, bowiem stoją w sprzeczności ze zgromadzoną dokumentacją.

Z notatek z dnia wynika, że wnioskodawca był przygotowywany do działań „operacyjnych” służących inwigilacji, sporządzania notatek o obywatelach, streszczających przebieg rozmów z nimi, przy czym, jak stwierdzono, nie wykazywał w tym zakresie zdolności i to było podstawą do przesunięcia go z Wydziału (...). Tymczasem wnioskodawca twierdził, że nie pamięta o jakie notatki chodziło, choć przyznał, że nie podobały się przełożonemu oraz, że jego odejście z Wydziału było związane z konfliktem z jego naczelnikiem. Sąd stwierdził, że zeznania wnioskodawcy nie są w tym zakresie szczere.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie nie jest zasadne.

Na wstępie Sąd podkreślił, że bezpośrednio stosowania Konstytucji przez sądy powszechne nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa. Tryb tej kontroli został bowiem zastrzeżony w art. 188 Konstytucji do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego. Do chwili obecnej nie zapadło jednak żadne orzeczenie w tym zakresie.

Zdaniem Sądu orzekającego, oczekiwanie na orzeczenie Trybunału, nie stanowi jednak przeszkody w prowadzeniu postępowania. Na możliwość rozpoznawania indywidualnej sprawy bez konieczności zawieszenia postępowania i oczekiwania na wyrok Trybunału Konstytucyjnego zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w postanowieniu z dnia 30 maja 2019 roku (III AUz 41/19), jak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z 8 lipca 2019 roku (III AUz 236/119), przy czym – jak podkreślano - rolą sądu powszechnego nie jest zastępowanie Trybunału Konstytucyjnego w ocenie konstytucyjności przepisów ustawowych, lecz ewentualna „odmowa zastosowania” przepisów, które są niezgodne (zwłaszcza w sposób oczywisty) z przepisami (wzorcami) Konstytucji RP. Sądy te mają możliwość odmowy zastosowania ustawy sprzecznej z Konstytucją w konkretnej sprawie, co jest skorelowane z art. 8 ust. 1 stanowiącym, że Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z: 7 kwietnia 1998 roku, I PKN 90/98, 4 lipca 2001 roku, III ZP 12/01 i 21 października 2003 roku, SNO 59/03).

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 15 c ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 roku, emerytura wynosi:

- 1) o % podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b;
- 2) 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4.

Zgodnie przy tym z art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944 roku do dnia 31 lipca 1990 roku w wymienionych w tym przepisie cywilnych i wojskowych instytucjach

i formacjach. Kryterium formalne pełnienia służby w określonych cywilnych

i wojskowych formacjach zostało wzmocnione poprzez wskazanie, że jest to służba na rzecz totalitarnego państwa.

Taka konstrukcja art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej

w sposób nieuchronny nakazuje weryfikację, czy w każdym przypadku pełnienia służby w wymienionych przez ustawodawcę instytucjach i formacjach mamy do czynienia ze służbą na rzecz totalitarnego państwa. Tylko w ten sposób zostanie bowiem zachowana systemowa spójność pomiędzy treścią przepisu art. 13 b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, a treścią preambuły do ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2017 roku, poz. 2186 ze zm.), tzw. ustawą lustracyjną.

W Preambule ustawy lustracyjnej stwierdza się, że praca na rzecz totalitarnego państwa to praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka

i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego. Skoro zatem sam ustawodawca w preambule ustawy lustracyjnej stwierdził, jakie działania należy uznać za wykonywane na rzecz totalitarnego państwa, to wykładnia art. 13b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym powinna uwzględniać tę okoliczność, jest to bowiem jedyna legalna definicja służby na rzecz totalitarnego państwa.

Sąd okręgowy przywołał uchwałę SN z 16 września 2020 roku (III UZP 1/20), w której wskazano, że kryterium służby na rzecz totalitarnego państwa zawarte w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy służb PRL powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności, szczególnie z uwzględnieniem indywidualnych czynów wnioskodawców, w tym pod kątem naruszenia praw człowieka i podstawowych wolności. Odpowiedzialności osoby nie można odrywać od jej indywidualnych czynów w czasie PRL, nie można też pociągać poszczególnych osób do takiej odpowiedzialności w ramach odpowiedzialności zbiorowej. W rezultacie miejsce pracy i czas pełnienia służby nie może być jedynym kryterium pozbawienia prawa do zaopatrzenia emerytalnego osób, które proces weryfikacji przeszły i pracowały już w wolnej Polsce. Pojęcie „totalitarnego państwa” zawarte w ustawie obejmuje szerszy okres, niż przyjmują to historycy. Zatem jest definicja państwa totalitarnego w ujęciu wąskim i pomniejszenie emerytury może nastąpić, jeśli funkcjonariusz naruszał prawa i wolności innych osób, zwłaszcza walczących o niepodległość Polski.

Podkreślić przy tym należy, że zmiany w systemie emerytalnym są dopuszczalne, w tym także może dochodzić do obniżenia świadczeń, lecz niewątpliwie powinno to mieć mocne uzasadnienie i następować z poszanowaniem zasad konstytucyjnych, w szczególności tych wynikających z art. 2 Konstytucji. W wyroku z 20 grudnia 1999 roku (K 4/99) Trybunał Konstytucyjny stwierdził między innymi, iż „wielokrotnie podkreślał znaczenie stabilności przepisów emerytalno-rentowych, zaznaczając jednocześnie, iż ustawodawca ma prawo modyfikowania także opartych na tych przepisach praw słusznie nabytych. Może to mieć miejsce zwłaszcza w sytuacji przeobrażeń społecznych i gospodarczych”. Równocześnie Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 11 maja 2007 roku (K 2/07) wskazał, że „środki demontażu dziedzictwa po byłych totalitarnych ustrojach komunistycznych dają się pogodzić z ideą demokratycznego państwa prawa tylko wtedy, gdy - pozostając w zgodzie z wymaganiami państwa opartego na rządach prawa - będą skierowane przeciwko niebezpieczeństwom grożącym podstawowym prawom człowieka oraz procesowi demokratyzacji. Likwidując spuściznę po totalitarnych systemach komunistycznych, demokratyczne państwo oparte na rządach prawa musi stosować środki formalnoprawne takiego państwa. Nie może ono jednak i nie powinno zaspokajać żądz zemsty, zamiast służyć sprawiedliwości. Musi natomiast respektować takie prawa człowieka i podstawowe swobody, jak prawo do należytego procesu, prawo do wysłuchania czy prawo do obrony, oraz stosować je także wobec tych osób, które same ich nie stosowały, gdy były u władzy”. W orzecznictwie konstytucyjnym przyjmuje się, że prawa emerytalne są co do zasady prawami nabytymi słusznie (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 1992 roku, K 14/91) i jedynie w wyjątkowej sytuacji można uznać, że zostały nabyte z naruszeniem zasady sprawiedliwości (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 sierpnia 1990 roku, K 7/90), zważywszy przy tym, że „Konstytucja nakazuje stosowanie surowych standardów w zakresie ochrony wolności i praw osobistych” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2001 roku, K 27/00) oraz „w przypadku konfliktu praw człowieka i innych wartości konstytucyjnych, podstawowym problemem jest zagwarantowanie odpowiedniej ochrony prawom człowieka wobec groźby ich naruszenia przez państwo, który dąży do realizacji interesu ogólnospołecznego” (wyrok z 8 października 2007 roku, K 20/07). W orzeczeniu w sprawie C. i in. (decyzja z dnia 14 maja 2013 roku, (...)) (...), przyznał, że ustawodawca krajowy ma prawo zlikwidować przywileje finansowe o charakterze politycznym, przyznane byłym funkcjonariuszom przez reżimy totalitarne. Może to uczynić pod warunkiem, że podjęte kroki nie są niewspółmierne. Szerokie rozważania na temat ochrony praw nabytych znalazły się także w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 maja 2014 roku (K 43/12), w którym wskazano, że prawo do emerytury jest prawem podmiotowym, podlegającym takiej samej ochronie jak inne prawa konstytucyjne, przy czym jego treść jest współwyznaczana przez ustawę. Równocześnie wskazano, iż ustawa nie może ingerować w istotę tego prawa i regulacja ustawowa powinna się charakteryzować dużym stopniem szczegółowości. Uzasadnieniem naruszenia zasady ochrony praw nabytych może być w szczególności potrzeba zapewnienia realizacji innej wartości istotnej dla systemu prawnego, choćby nie była ona wprost wyrażona w tekście przepisów konstytucyjnych. Precyzując pojęcie „szczególnych okoliczności”, uzasadniających odejście od ochrony praw nabytych, Trybunał Konstytucyjny

stwierdzał, że chodzi tutaj o sytuacje nadzwyczaj wyjątkowe, gdy ze względów obiektywnych trzeba dać pierwszeństwo określonej wartości chronionej bądź znajdującej oparcie w przepisach Konstytucji. Zdaniem Trybunału, aby ocenić dopuszczalność ograniczeń praw nabytych, należy rozważyć: czy podstawą wprowadzonych ograniczeń są inne normy, zasady lub wartości konstytucyjne, czy nie istnieje możliwość realizacji danej normy, zasady lub wartości konstytucyjnej bez naruszenia praw nabytych, czy wartościom konstytucyjnym, dla realizacji których prawodawca ogranicza prawa nabyte, można w danej, konkretnej sytuacji przyznać pierwszeństwo przed wartościami znajdującymi się u podstaw zasady ochrony praw nabytych, a także czy prawodawca podjął niezbędne działania mające na celu zapewnienie jednostce warunków do przystosowania się do nowej regulacji. Tego rodzaju uzasadnienia i rozważań nie można doszukać się w projekcie ustawy z 16 grudnia 2016 roku, poza ogólnym odwołaniem się do zasad sprawiedliwości społecznej.

W pełni należy zgodzić się z twierdzeniem, że służba pełniona w organach totalitarnej państwowej przemocy politycznej, skierowana na utrzymanie, zachowanie i wspieranie takiego systemu, w warunkach demokratycznego państwa prawnego nie może być tytułem do dalszego utrzymywania lub korzystania z przywilejów uzyskanych z nielegalnej, niegodnej lub niegodziwej służby z natury rzeczy i z punktu widzenia podstawowych, bo przyrodzonych naturze ludzkiej standardów prawnych i obywatelskich demokratycznego państwa prawnego, tj. przywilejów z tytułu służby w organach, które w istocie rzeczy były strukturami niebezpieczeństwa państwa totalitarnego, przeznaczonymi do zwalczania ruchów niepodległościowo-wolnościowych i demokratycznych dążeń oraz aspiracji do odzyskania lub przywrócenia podstawowych praw i wolności obywatelskich.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd orzekający doszedł do przekonania, iż konieczne jest dokonywanie ustaleń i oceny w indywidualnej sprawie odrębnie każdego ubezpieczonego, przez pryzmat działań jakie podejmował. Wymaga to zatem analizy okoliczności faktycznych w aspekcie podejmowania świadomych działań w ramach takiej struktury, w tym pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka (uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 roku, III UZP 11/19, LEX nr 2780483).

Zdaniem Sądu I Instancji, analiza wyników postępowania dowodowego, w szczególności danych zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy, pozwala niestety na przypisanie ubezpieczonemu w okresie od dnia(...) do dnia(...) wykonywania służby na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu ustawy zaopatrzeniowej. Wnioskodawca w tym czasie wykonywał bowiem działania o charakterze operacyjnym, próbował, wykorzystując sytuację związaną z rodzajem wykonywanej pracy, realizować zadania służące inwigilacji, zdobywania osobowych źródeł informacyjnych. W tym zakresie Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, bowiem stoją one w sprzeczności z materiałem dowodowym w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach służby. Z dokumentów wynika wyraźnie, że wnioskodawca był przygotowany do pracy w Wydziale (...), która miała służyć także zdobywaniu informacji od osób, które chciały wyjechać za granicę. Jedynie z tego powodu, że nie posiadał stosownych predyspozycji, jego przełożony zaopiniował go negatywnie w tym zakresie, a nawet wnioskował o natychmiastowe przeniesienie go do innej komórki (opinia Naczelnika Wydziału za okres od(...) do 31 marca 1983 r.).

Powyższe świadczy o tym, że wnioskodawca minął się z prawdą, kiedy przekonywał przed Sądem, że nigdy nie zajmował się tego rodzaju czynnościami i nie miał do czynienia z funkcjonariuszami (...).

Sąd wskazał, że pozostałe dokumenty znajdujące się w aktach służbowych wskazują jednak także na zaangażowanie wnioskodawcy, które służyło utrzymaniu państwa totalitarnego, tłumili działania wolnościowe. Świadczą o tym opinie służbowe, w których wnioskodawca przedstawiany jest jako zdecydowany i konsekwentny w „zaprowadzaniu porządku” po stanie wojennym, zaangażowany uczestnik akcji tłumiących ruchy opozycyjne (zob. opinia z 14 sierpnia 1982 r.). Wprawdzie okres działań tego rodzaju występował, zgodnie z dokumentacją przed skierowaniem wnioskodawcy do Wydziału (...), który wskazywał Instytut Pamięci Narodowej, jednak Sąd nie mógł nie zauważyć, oceniając całokształt działań wnioskodawcy, tych faktów, na które wskazują dokumenty z akt służby.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu, wnioskodawca mógł mieć obniżoną emeryturę w oparciu o treść art. 15 c ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej poprzez „wyzerowanie” mu okresu wykonywania służby na rzecz totalitarnego państwa, a

nawet zmniejszoną do kwoty przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie, z tym, że postanowił nie obciążać już, na podstawie art.102 k.p.c., wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego pozwanego, uznając, że zachodzą okoliczności, które na to pozwalają. Świadczenie wnioskodawcy od czasu, gdy zostało obniżone nie jest wysokie i dlatego Sąd uznał, że zachodzi przypadek usprawiedliwiający takie orzeczenie.

Z wyrokiem tym nie zgodził się wnioskodawca. Wniósł apelację. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że wnioskodawca w okresie od(...) do(...) podejmował działania bezprawne, które mogą być zakwalifikowane jako działania (służba) na rzecz totalitarnego państwa, w sytuacji, gdy organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie pełnienia przez wnioskodawcę służby polegającej na wykonywaniu czynności o charakterze operacyjnym, służącym totalitarnemu państwu, łamiącym podstawowe prawa i wolności obywatelskie, a jednocześnie z akt służby wynika, że wnioskodawca nie posiadał kompetencji do realizowania działań przypisanych do Wydziału (...) (...), w tym pozyskiwania osobowych źródeł informacji i prowadzeniem z nimi rozmów,

- naruszenie art.15 c ust.3 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji zastosowanie powołanego przepisu do wnioskodawcy, w sytuacji gdy wnioskodawca nabył niezależnie od okresu pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa prawo do emerytury policyjnej,

- naruszenie art.2, 32 ust.1 w zw. z art.64 ust.1 i 2 oraz 67 ust. Konstytucji Rzeczypospolitej poprzez ich niezastosowanie w niniejszej sprawie, co skutkowało zróżnicowaniem uprawnień W. C. wynikających ze służby po 31 lipca 1990 r. i obniżeniu świadczeń emerytalnych należnych mu z tytułu tej służby, w stosunku do osób, które nie pełniły służbę przed dniem 31 lica 1990 r.

Mając na względzie te zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że ma on prawo do emerytury policyjnej w wysokości ustalonej przed (...). Wniósł także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja jest częściowo zasadna.

Na wstępie stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, iż W. C. w okresie od(...) r do(...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa. Zgodnie z treścią art.13 b ust. 1 pkt 5 lit.b tiret7 ustawy zaopatrzeniowej służbą na rzecz totalitarnego państwa jest służba w jednostkach wykonujących działania wywiadowcze i kontrwywiadowcze to jest w Pydziale(...)

Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji materiał dowodowy w pełni uzasadnia ustalenie, że wnioskodawca pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego – (...), której działalność strukturalnie i w sposób systemowy nakierowana była na dominację sowiecką w Państwie Polskim, zwalczanie dążeń niepodległościowych, utrwalanie systemu komunistycznego, zwalczanie opozycji, Kościoła (...) i innych kościołów i związków wyznaniowych.

Z opinii służbowej z dnia 31 marca 1983 r. wynika, że do zakresu działania pionu paszportów (...) należy również praca operacyjno - rozpoznawcza. Wskazano w niej dalej, że wnioskodawca posiada wyraźne trudności w prowadzeniu konwersacji z petentami i źródłami informacji. Jego notatki są paruzdaniowe, ogólne, płytkie i uwidaczniają błędy

stylistyczne. Samodzielne pozyskiwanie i praca ze źródłami przerasta możliwości kpr. C.. Skarżący zatem nie był urzędnikiem tego Wydziału, którego zadania polegały na rozpatrywaniu wniosków paszportowych na podstawie obowiązujących przepisów prawa, lecz funkcjonariuszem zajmującym się inwigilacją obywateli i pozyskiwaniem tajnych współpracowników z pośród osób starających się o paszport.

Nie ma zatem wątpliwości, że zarówno w aspekcie formalnym (służba w jednostkach wymienionych w art. 13b ustawy) jak w materialnym (świadome i dobrowolne realizowanie celów, dla których powołana została Służba Bezpieczeństwa) wnioskodawca pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu ustawy.

Nie ma przy tym znaczenia, że - zdaniem przełożonych - wnioskodawca nie miał do pełnienia wyżej opisanej służby predyspozycji i że nie osiągał oczekiwanych rezultatów.

Postawiony w apelacji zarzut błędów w ustaleniach faktycznych nie jest zatem zasadny.

Nie są również zasadne te zarzuty i wywody apelacji, z których wynika, że obniżenie wnioskodawcy emerytury poprzez przyjęcie 0% podstawy wymiaru za okres służby na rzecz totalitarnego państwa narusza unormowania Konstytucji RP i łamie zasadę demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasadę sprawiedliwości społecznej oraz zasadę równości wobec prawa.

Celem ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin była likwidacja przywilejów emerytalnych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa (...) uzyskanych przez nich z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa. Cel ten w swoim generalnym założeniu i co do zasady uzasadnia ingerencję ustawodawcy zwykłego w ustalone uprawnienia emerytalne i rentowe w/w funkcjonariuszy, gdyż uprawnienia te - o ile ich istnienie lub wysokość mają ścisły związek z tą służbą - zostały nabyte niegodziwie. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt K 6/09 uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji stanowiący, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

- 1) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4; jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. Trybunał

Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca był uprawniony do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zdaniem Trybunału zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw

nabytych niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego.

Odnosząc powyższą ocenę do treści art. 15c ust.1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej Sąd Apelacyjny uznał, iż nie stanowi on naruszenia powszechnej zasady równości lub proporcjonalności świadczeń uzyskiwanych z zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych przez osoby pełniące służbę na rzecz totalitarnego państwa, które stosowały bezprawne, niegodne lub niegodziwie akty lub metody przemocy politycznej wobec innych obywateli, w porównaniu do standardów świadczeń uzyskiwanych z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego.

Zatem, obecne przyjęcie „zerowego” wskaźnika podstawy wymiaru przy dalszym pozostawianiu wnioskodawcy w emerytalnym systemie służb mundurowych i stosowaniu wobec niego korzystnego mechanizmu przyjęcia za podstawę wymiaru emerytury najwyższego uposażenia przysługującego na zajmowanym stanowisku służbowym nie stanowi ani naruszenia zasady ochrony praw nabytych (z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego) ani też nie godzi w istotę zaopatrzenia emerytalnego. Świadczenie emerytalne wnioskodawcy na poziomie ustalonym w wyroku Sądu Okręgowego na dzień (...) jest bowiem znacznie wyższe od przeciętnej emerytury.

Zgodnie z uchwałą SN z dnia 3 marca 2011 r. zapadłą na gruncie przepisów nowelizujących ustawę zaopatrzeniową w 2009 celem poddanych analizie przepisów, dodanych ustawą zmieniającą, nie było pozbawienie zaopatrzeniowych praw nabytych z tytułu służby w latach 1944-1990 w totalitarnych organach bezpieczeństwa (...) przez emerytów korzystających z zaopatrzenia emerytalnego, bo ustawodawca nie odebrał im prawa do korzystania z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych z uwzględnieniem także okresów pełnionych w służbach bezpieczeństwa (...), ale zgodnie z konstytucyjnymi zasadami sprawiedliwości społecznej oraz elementarnej (zwykłej) przyzwoitości dostosował wysokość świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych - tylko za okresy służby polegającej na sprzeniewierzeniu się wartościom niepodległościowym, wolnościowym i demokratycznym - do poziomu świadczeń nabywanych z powszechnego systemu emerytalnego, bez dalszej (pro futuro) możliwości korzystania z przywilejów niesłusznie, niegodnie lub niegodziwie uzyskanych z tytułu i okresów pełnienia w latach 1944-1990 służby w organach bezpieczeństwa państwa totalitarnego. Uwagi te zachowują aktualność także na gruncie przepisów ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016 r.

Odnosząc się od zarzutu pogwałcenia praw i wolności człowieka i obywatela przypomnieć należy decyzję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 14 maja 2013 w sprawie A. C. przeciwko Polsce w której Trybunał wraził – akceptowany przez Sąd Apelacyjny pogląd, że obniżenie przywilejów emerytalnych osobom, które przyczyniły się do utrzymywania władzy przez opresyjny reżim lub czerpały z niego korzyści, nie może być uważane za formę kary. Emerytury w bieżących przypadkach zostały obniżone przez ustawodawcę krajowego nie dlatego, że którakolwiek z osób skarżących popełniła zbrodnię lub ponosiła osobistą odpowiedzialność za naruszanie praw człowieka, lecz dlatego, że przywileje te zostały przyznane ze względów politycznych jako nagroda dla służb uważanych za szczególnie użyteczne dla państwa komunistycznego (patrz ust. 95, 98 i 104-106 powyżej oraz ust. 138 powyżej, z odniesieniami do prawa precedensowego Trybunału). Istotnie, biorąc pod uwagę powód, dla którego zostały one przyznane oraz sposób ich uzyskania, mogą one jedynie zostać uznane za wyraźnie niesprawiedliwe z punktu widzenia wartości leżących u podstaw Konwencji. W tym stanie rzeczy istnienie bądź nieistnienie winy osobistej osób, które korzystały z tych niesprawiedliwych przywilejów, nie jest istotne dla rozważenia kwestii zgodności z art. 1 Protokołu nr (...).

Reasumując ustawodawca przy uwzględnieniu reguł proporcjonalności i zasady nienaruszania istoty prawa zabezpieczenia społecznego jest uprawniony do takiej modyfikacji przepisów emerytalnych, które będą niwelowały przywileje emerytalne nabyte z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa. Podkreślenia jednak wymaga – o czym obszernie niżej – że chodzi tu o takie przywileje które bezpośrednio związane są z pełnieniem tej służby.

Skarżący trafnie jednak zarzuca, że Sąd I instancji wadliwie zastosował art. 15 c ust.3 ustawy zaopatrzeniowej. W tym zakresie apelant obszernie cytuje (nie podając źródła) fragmenty uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Lubinie zapadłego w sprawie III AUa 744/20.

W ocenie Sądu Apelacyjnego jakkolwiek w stosunkach ubezpieczeniowych priorytet ma wykładnia językowa, to jednak nie jest wykluczone sięganie do pozostałych metod wykładni. Tak jest w szczególności w przypadku takich regulacji prawnych, które modyfikują ustalone stosunki ubezpieczeniowe z uwagi na ważkie racje aksjologiczne. Nowelizacja ustawy zaopatrzeniowej z 2016 r. motywowana była o czym niżej - stanowiskiem ustawodawcy, że nie da się pogodzić utrzymywanie przywilejów emerytalnych z nabytych tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa z zasadami sprawiedliwości. W konsekwencji sądy rozpatrujące spory związane z decyzjami obniżającymi świadczenia emerytalne funkcjonariuszy policji nie mogą się ograniczać się jedynie do wykładni językowej lecz winny uwzględnić w procesie stosowania prawa także metody wykładni systemowej i funkcjonalnej odnosząc się celów i wartości leżących u podstaw regulacji prawnych.

W nauce prawa trafnie zwraca się uwagę, że „w każdym wypadku przepis prawny powinien być poddany nie tylko wykładni językowej ale także systemowej(...) rozumienie przepisu prawnego wyznaczone jest nie tylko przez jego brzmienie, lecz także przez treść innych przepisów prawnych mających wpływ na rozumienie interpretowanego przepisu w ramach wykładni systemowej” (Z. Radwański, Prawo cywilne - część ogólna, s.72).

Należy uwzględnić także metodę wykładni funkcjonalnej. Dyrektywy wykładni funkcjonalnej odwołują się do założenia, że racjonalny ustawodawca stanowi normy, aby w sposób maksymalnie sprawny realizować uznane przez siebie cele i wartości. To ustalenie celów i wartości powinno się opierać na obiektywnych podstawach. Należy brać pod uwagę zarówno wartości konstytucyjne jak wartości i cele wskazane w umowach międzynarodowych(op.cit. s.72-73)

Należy dokonać zatem analizy celu uchwalenia ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W procesie dekodowania celu wprowadzenia określonej normy poza treścią samych przepisów prawa istotne znaczenie mają motywy, które uzewnętrznił projektodawca ustawy. Są one zawarte w uzasadnieniu projektu ustawy (druk sejmowy nr (...)).

Zdaniem autora uzasadnienia projektu konieczne jest ograniczenie przywilejów emerytalnych i rentowych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa (...) ponieważ nie zasługują one na ochronę prawną przede wszystkim ze względu na powszechne poczucie naruszenia w tym zakresie zasady sprawiedliwości społecznej.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że jako przywilej należy rozumieć ustalenie świadczeń emerytalnych i rentowych na zasadach znacznie korzystniejszych, wynikających z ustawy zaopatrzeniowej w stosunku do sposobu ustalania emerytur i rent zdecydowanej większości obywateli na podstawie ustawy o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Chodzi o możliwość przejścia na emeryturę już po 15 latach służby. Jako podstawa wymiaru emerytury lub renty przyjmowane jest uposażenie należne na ostatnio zajmowanym stanowisku, zaś kwota emerytury lub renty inwalidzkiej może stanowić nawet 80% (emerytura) lub 90% (renta inwalidzka) tego uposażenia. Zdaniem autora projektu, o ile taki sposób ustalania świadczeń emerytalno - rentowych dla funkcjonariuszy strzegących bezpieczeństwa państwa, obywateli i porządku publicznego jest jak najbardziej zasadny, o tyle jest nie do przyjęcia dla byłych funkcjonariuszy pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Istotnym przywilejem funkcjonariusza policji jest również bardzo korzystna regulacja polegająca na tym, że świadczenie emerytalne wzrasta o 2,6 % wymiaru za każdy dalszy rok służby(art.15 ust.1 pkt 1 ustawy). Celem ustawy nowelizującej było zniesienie tego przywileju i przyjęcie za okresy służby na rzecz totalitarnego państwa 0% podstawy wymiaru.

Można zatem stwierdzić, że tak rozumiany cel ustawy wyraża się w pozbawieniu przywilejów **nabytych z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa.**

W niniejszym stanie faktycznym należy jednak wskazać, że zgodnie z art.12 ust. 1 ustawy emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w policji wliczając w to okresy równorzędne wymienione w art.13 ustawy. W świetle tej podstawowej regulacji dotyczącej zasad nabywania emerytury policyjnej należy podnieść, że wnioskodawca (wyluczając okres 6 miesięcy i 15 dni służby w (...)) ma 28 lat i 6 dni służby w Policji (łącznie z okresem zasadniczej służby wojskowej). Oznacza, to że podstawowego przywileju emerytalnego polegającego na możliwości przejścia na emeryturę po 15 latach służby ze świadczeniem wynoszącym co najmniej 40 % podstawy jego wymiaru nie nabył z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa lecz z tytułu służby polegającej na strzeżeniu bezpieczeństwa obywateli oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Zarazem norma art.15 c ustawy stanowi, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa wysokość emerytury obliczana jest na zasadach wskazanych w tym przepisie. Przyjmuje się 0% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, 2,6% za każdy rok służby lub okresów równorzędnych, a wysokość emerytury nie może być wyższa od przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS. Przepis art.15 ust1-3a ustawy stosuje się odpowiednio.

Organ rentowy zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją stosując art.15c ust. 1 pkt 1 ustawy przyjął w/w wskaźnik podstawy wymiaru za okres służby wnioskodawcy w (...). Sąd I instancji nie miał w powyższym zakresie wątpliwości co do prawidłowości zastosowania przez organ rentowy przepisów prawa materialnego.

Mając na względzie cel ustawy oraz fakt posiadania przez wnioskodawcę ponad 15 letniego okresu służby w Policji należy zwrócić uwagę na niespójność systemową przepisów ustawy z 8 lutego 1994 r. jak również sprzeczność niektórych jej unormowań z deklarowanym celem, którym jest pozbawienie przywilejów emerytalnych funkcjonariuszy policji, którzy nabyli je z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa.

Dyrektywy systemowe opierają się na założeniu, że poszczególne normy prawne stanowią składnik spójnego systemu, mają więc nie dopuścić do uznania norm wzajemnie niezgodnych (Z.Radwański, Prawo cywilne – Część ogólna ,op.cit. str.71)

Tymczasem z jednej strony przepis art.12 ustawy gwarantuje funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w policji emeryturę po 15 latach służby w wysokości określonej w art.15 ust.1 z drugiej zaś przepis art.15c ust.3 stanowi, że emerytura osoby pełniącej służbę z rzecz totalitarnego państwa nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że należy zastosować powyższy mechanizm obniżający świadczenie do każdego funkcjonariusza także takiego, który nie nabył podstawowego przywileju emerytalnego wskazanego w art.12 z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa. Oznaczałoby to, że krótki, nie wpływający na spełnienie przesłanek do nabycia prawa do emerytury okres służby na rzecz totalitarnego państwa uzasadnia zastosowanie w/w mechanizmu. Wykładnia językowa tego przepisu stoi jednak w sprzeczności zarówno z celem ustawy którym jest obniżenie świadczeń tym, którzy nabyli przywilej emerytalny z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa jak i z brzmieniem gwarancyjnych przepisów art.12, 15 ust.1 jak również 15 c ust.1 który odsyła do stosowania art.15 ust.1 ustawy. Mechanizm określony w art.15 c ust.3 w istocie niweczy uprawnienie funkcjonariusza do przyjęcia przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia okresów, co do których ustawa nakazuje przyjąć wskaźnik 1,3 lub 2,6.

Stwierdzić należy, że wskazane w art.12 w zw. z art.15 ust.1 ustawy przywileje emerytalne funkcjonariusza policji są ściśle związane z pełnieniem służby z narażeniem na utratę życia lub zdrowia. Jakkolwiek żaden z systemów emerytalnych w Polsce nie jest oparty na zasadzie ekwiwalentności to jednak regulacje ustawowe dotyczące przesłanek nabycia prawa do świadczenia emerytalnego mają charakter gwarancyjny i majątkowy. Funkcjonariusz, który podejmuje się pełnienia odpowiedzialnej służby ma prawo liczyć, że po spełnieniu wymaganych przez ustawę przesłanek będzie miał po zwolnieniu ze służby prawo do godziwego świadczenia odpowiadającego warunkom pełnienia służby. Przyznanie określonego przywileju jest bowiem zawsze w korelacji z nałożonym uprzednio określonym szczególnym obowiązkiem. Uprawnienie emerytalne jest zarazem istotnym uprawnieniem majątkowym i jak to wskazuje sam tytuł ustawy jest zaopatrzeniem funkcjonariusza po zwolnieniu ze służby, obliczonym według

korzystnych zasad wynikających z ustawy, a związanym doniosłością zadań pełnionych przez niego w czasie służby. W świetle powyższych uwag należy mieć na widoku także regulacje konstytucyjne zawarte w art. 64 i 23. Jest istotną dyrektywą interpretacyjną dokonywanie wykładni w taki sposób, aby - o ile stosowane metody wykładni na to pozwalają - uzyskać wynik wyrażający się w pełnej zgodności dekodowanej normy z unormowaniami Konstytucji.

Poprzestanie na jedynie językowej wykładni przepisu art.15c ust.3 ustawy pozostawałoby w kolizji z art.64 Konstytucji albowiem mimo nabycia emerytury na podstawie służby w policji, a nie z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa prowadzi do istotnego, nieuzasadnionego celem ustawy obniżenia świadczenia emerytalnego. W istocie stanowi to arbitralne i nieuzasadnione odjęcie przysługującego wnioskodawcy dotychczas z mocy ustawy uprawnienia majątkowego. Należy przy tym podkreślić - na co zresztą zwraca uwagę sam autor uzasadnienia projektu ustawy na stronie 5 - że rozwiązania zawarte w noweli z dnia 16 grudnia 2016 r. nie mogą mieć charakteru represyjnego. Natomiast wykładnia art.15c ust. 3 zgodnie z którą każdy nawet bardzo krótki okres służby na rzecz totalitarnego państwa, nie wpływający przy tym na spełnienie przez funkcjonariusza przesłanki wskazanej w art.12 ustawy prowadzi do obniżenia mu świadczenia emerytalnego w sposób określony w przepisie nie ma żadnego uzasadnienia ani w celu ustawy ani też w preferowanych wartościach sprawiedliwości społecznej. **Stanowiłoby to nieuzasadnione naruszenie słusznie nabytego przez wnioskodawcę prawa za okresy niestanowiące służby na rzecz totalitarnego państwa.** W świetle przywoływanych przez projektodawcę w uzasadnieniu projektu zasad sprawiedliwości społecznej nie ma żadnych racji do pozbawiania funkcjonariusza policji świadczenia emerytalnego w wysokości przysługującej mu z tytułu służby w policji. Zasadne jest jedynie -zgodnie z ustawą - obniżenie mu podstawy wymiaru do 0% za okresy służby na rzecz totalitarnego państwa, co w niniejszym stanie faktycznym miało miejsce. Zastosowanie mechanizmu wskazanego w art.15c ust.3 w stosunku do takiego funkcjonariusza stanowiłoby w istocie rodzaj nieproporcjonalnej sankcji za to, że podjął się służby na rzecz totalitarnego państwa.

Uznając, że w stosunku do wnioskodawcy doszło do przyjęcia 0% podstawy wymiaru za okresy pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa pojawia się także kwesta uzgodnienia treści art.15 c ust.3 ustawy z konstytucyjną zasadą równości. Nie sposób bowiem wskazać istotnej różnicy w aspekcie spełnienia przesłanek do nabycia emerytury w wysokości określonej w art.15 ust.1 między funkcjonariuszami, z których każdy posiada co najmniej 15letni okres służby w Policji pełnionej w tożsamych warunkach, w narażeniu na utratę życia i zdrowia. Nie widać tu przesłanek do zróżnicowania ich sytuacji majątkowej. Pełnienie służby na rzecz ochrony bezpieczeństwa obywateli oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego stanowi dla wszystkich funkcjonariuszy realizację ich „świadczenia” za które mają prawo spodziewać się ustalonego według tych samych zasad zaopatrzenia emerytalnego.

W świetle powyższych zasad konstytucyjnych i przy uwzględnieniu metod wykładni systemowej, celowościowej i aksjologicznej należy dokonać takiej wykładni art.15 c ust.3 ustawy, zgodnie z którą przepis ten nie ma zastosowania do funkcjonariusza, który nie nabył emerytury z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa, a okres tej służby jest jedynie okresem dodatkowym nie wpływającym na nabycie prawa do świadczenia.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art.386§ k.p.c. orzekł jak w sentencji.